

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه خواهران امام خمینی (ره)

عنوان تحقیق:

آسیب های فضای مجازی

استاد مربوطه:

خانم سهاد جادری

محققان :

یاسمین سمیری، زینب خلف نیا، سعیده حزباوی

شهریور 96

تقدیم:

خدایی که آفرید

جهان را، انسان را، عقل را، علم را، معرفت را، عشق را

و به کسانی که عشقشان را در وجودم دمید

گاهی بیاییم و احوالشان را بپرسیم

تقدیر:

تشکر و سپاس بی پایان مخصوص خدایی است که بشر را آفریده و به او قدرت اندیشیدن داده و تواناییهای بالقوه را در وجود انسان قرار داده و او را امر به تلاش و کوشش نموده و راهنمایی برای هدایت بشر فرستاده است.

پس از ارادات خاضعانه به درگاه خداوند بی همتا لازم است از استاد ارجمند به خاطر سعه صدر و رهنمودهای دلسوزانه که در تهیه ی این تحقیق مرا مورد لطف خود قرار دادند و راهنمایی های لازم را نمودند تشکر و قدردانی نموده موفقیت همگان را از درگاه احدیت خواهانم

چکیده:

ظهور تکنولوژی های نوین ارتباطی در عصر حاضر به همراه تحولاتی که در فضای مجازی بوجود آمده است، بسیاری از کارکردهای خانواده ها را دچار اختلال کرده است. در مباحث آسیب شناختی نهاد خانواده، یکی از محورهای مهم، بررسی آسیب های ناشی از تحولات خانواده است. تحولاتی که خود منشأ بروز دگرگونی هایی عمیق و اساسی در نوع روابط و ارزش های خانوادگی می باشند. بسیاری از این تحولات و دگرگونی ها از بیرون، بر خانواده تحمیل می شود.

از زمانی که اینترنت وارد فضای زندگی انسان شده تا به امروز، علی رغم تمام محاسن و مزایای آن، یکسری دغدغه ها و نگرانی هایی را بر خانواده ها تحمیل نموده است. موضوعی که در تمام جوامع موضوعیت داشته و محدود به جامعه و یا اقلیتی خاص نمی شود. به دلیل ویژگی های خاص فضای مجازی و نو بودن این پدیده، بسیاری از والدین فرصت، امکان و یا توان کافی برای شناخت دقیق این فضا و کاربردهای آن را به دست نیاورده اند و عدم آشنایی مناسب آنها با این فضا و در مقابل استفاده روزمره نوجوانان و جوانان و حتی کودکان از این فضا باعث شده است که یک فضای محرمانه و خصوصی در داخل خانه برای فرزندان ایجاد شود و آنها بدون دغدغه و بدون احساس وجود ناظر بیرونی به سایت های مختلف در این فضا دسترسی یافته و بعضاً به دلیل ویژگی های سنی و شخصیتی و کنجکاوی های خود متأثر از فضاهای ناسالم موجود در اینترنت گردند.

در این پژوهش نگارنده به بررسی مهمترین آسیب های فضای مجازی و تأثیرات آن بر خانواده ها پرداخته و راهکارهایی جهت مقابله و کاهش تهدیدات اینترنتی در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و ... ارائه می شود.

8 - ضعف بینایی و خستگی چشم: هنگام انجام بازی رایانه‌ای، چشم حدود چهار هزار حرکت در ساعت انجام می‌دهد و ناچار است فشار زیادی را برای دیدن دقیق و تمرکز روی صحنه‌هایی که پشت سر هم و با سرعت زیاد نمایش داده می‌شوند، تحمل کند. این اتفاق در نهایت باعث تحریک‌پذیری سیستم عصبی شده و مشکلات چشمی گوناگونی را مثل تاری دید، عدم تطابق و دوبینی و حتی ایجاد تیک در پلک‌ها به دنبال دارد. از طرف دیگر، ضعف بینایی و خستگی چشم از عوارض تماشای طولانی مدت بازی‌های رایانه‌ای است که سردرد، گردن‌درد و کمردرد را هم به دنبال خود دارد.

9- آسیب‌های مفصلی: یکی دیگر از آسیب‌های جسمانی ناشی از بازی‌های رایانه‌ای، آسیب به مفاصل کودکان است. تحقیقات نشان داده به ازای هر یک ساعتی که کودکان صرف بازی کردن با کنسول‌های بازی می‌کنند، احتمال ابتلای آن‌ها به دردهای مفصلی نزدیک به 50 درصد افزایش پیدا می‌کند و هر چه سن کودک پایین‌تر باشد، احتمال ابتلای او به دردهای مفصلی هم بیشتر است به طوری که یک کودک 7 ساله که در روز 2 ساعت به بازی‌های رایانه‌ای مشغول است نسبت به یک کودک 10 ساله درد بیشتری در ناحیه مچ و انگشتان دست پیدا می‌کند چرا که عضلات و تاندون‌های این کودکان هنوز در حال رشد است. به طور کلی بازی‌های رایانه‌ای برای سلامت عضلات و تاندون‌های دست کودکانی که در سن رشد قرار دارند، خوب نیست. به همین دلیل پدر و مادرها باید نسبت به مدت زمانی که کودکان صرف بازی کردن با این دستگاه‌ها می‌کنند، توجه کافی داشته باشند. برای مثال کودک خود را ملزم به استراحت دوره‌ای بعد از هر 45 دقیقه بازی کنند. 2 تا 3 ساعت بازی کردن با کنسول‌های بازی برای یک کودک 7 ساله، زمان بسیار زیادی است و می‌تواند رشد صحیح عضلات دست و بازوی او را تحت تأثیر قرار دهد.

نتیجه گیری

ارتباط از طریق فضای مجازی در سال های اخیر جایگاه قابل توجهی در بین نسل جوان جامعه ما پیدا کرده است. شبکه های اجتماعی در ابعاد مختلف زندگی افراد (فردی و اجتماعی) تأثیرگذارند. در شکل دهی به هویت نقش دارند و حتی روی ابعاد اقتصادی و اجتماعی و سیاسی جوامع هم تأثیرگذارند. امروزه با توجه به نقشی که تاکنون در ابعاد مختلف زندگی داشته اند، نمی توان آن ها را نادیده گرفت. در حال حاضر اینترنت ابزاری مناسب برای توسعه ی افکار و اندیشه های بشری محسوب می شود به شرط آن که در راه صحیح استفاده شود. افراد باید برای ورود به دنیای مجازی اطلاعات کافی در اختیار داشته باشند تا دچار مشکلات مالی و اجتماعی نشوند. ارتباطات سالم در فضای مجازی و لزوم هوشیاری جوانان و خانواده ها نسبت به تهدیدات فضای سایبری در درجه ی نخست اولویت قرار دارد. پیشگیری از آسیب های اجتماعی و توجه والدین به رفتار فرزندان بسیار مهم می باشد و برای جلوگیری از هم پاشیدگی خانواده ها، والدین باید تا حدودی به فناوری های روز دنیا مسلط باشند و آگاه باشند که تغییر در رفتار فرزندان به معنای ایجاد تغییر در طرز فکر آنهاست و هنگامی که بنیان فکری و شخصیت آنها به صورت ناصحیح شکل گیرد، راه نفوذ شیادان به حریم خصوصی افراد و محیط امن خانواده باز می شود. لذا، چنانچه خانواده ها نسبت به شیوه های جدید ارتباط فرزندان خود آگاهی و شناخت کافی و لازم را داشته باشند، از انجام بسیاری از جرایم و ارتباطات پنهانی آنان جلوگیری به عمل می آید.

به منظور پیشگیری و کاهش آسیب های اجتماعی در فضای مجازی راهکارهایی مطرح شده اند که در صورت اجرای به موقع و مناسب می توانند ثمر بخش واقع شوند:

- با توجه به اینکه بیشتر استفاده کنندگان از فضای مجازی نوجوانان و جوانان هستند، فرهنگ سازی برای کاهش پیامدهای آن ضروری است. لذا اطلاع رسانی، آموزش نحوه استفاده صحیح از این فناوری می تواند مؤثر واقع گردد.

- استفاده از ظرفیت هایی همچون رسانه های دیداری و شنیداری، روزنامه ها، مجلات، نشریات برای نهادینه شدن فرهنگ سایبری.

- برگزاری جلسات آموزشی از سوی مصادر امور فرهنگی در شهرستان ها به منظور آشنا نمودن و اطلاع رسانی به والدین در مورد فناوری های جدید به ویژه اینترنت و شبکه های اجتماعی مجازی.

- برگزاری کلاس های آموزشی در مدارس جهت آگاهی دادن به نوجوانان و جوانان در مورد مزایا و معایب فناوری های جدید و نحوه ی استفاده ی صحیح از آنها.

- تشویق به شرکت در فعالیت های اجتماعی و تقویت این گونه رفتارها توسط والدین.

- وضع قوانین سختگیرانه تر جهت برخورد با مجرمان جرایم اینترنتی و اجرایی نمودن این قوانین.

- آگاهی و هوشیاری بیشتر پلیس سایبری در مورد انواع جدید جرایم رایانه ای و اقدام در جهت نا کارآمد کردن دسیسه های دشمنان در این زمینه.

- پخش آگهی های آموزنده از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در رادیو و تلویزیون در جهت افزایش آگاهی خانواده ها در خصوص خطرات ناشی از اینترنت.

- گذراندن اوقات بیشتری با فرزندان در فضای بیرون از خانه به طوری که فرزندان از نظر عاطفی، احساس خلأ نکنند و جهت جبران این کمبود به فضای مجازی پناه نبرند.

- پخش برنامه های کوتاه آموزشی درباره مزایا و معایب اینترنت از زبان ورزشکاران و هنرمندان محبوبی که عموماً جوانان آنها را الگوی خود قرار می دهند.

منابع و مآخذ:

1. ابری، انسیه ، فضای مجازی عرصه ظهور خلاقیت، اولین کنفرانس ملی خلاقیت شناسی مهندسی و مدیریت نوآوری ایران. (1387).

2. اکبری، ابوالقاسم ، آسیب شناسی اجتماعی، تهران، انتشارات رشد و توسعه، 1390

3. خسروی، آرش ، مفهوم شناسی هویت مجازی در فضای سایبر، فصلنامه ره آورد نور. 1389، ش32.

4. یاسمی نژاد، عرفان ، آزادی ، محمدرضا، فضای مجازی، امنیت اجتماعی، راهبردها و استراتژی ها، همایش ملی

صنایع فرهنگی نقش آن در توسعه ی پایدار. 1391

<http://ghasedakd.parsiblog.com>

<http://fazayemajazi.blog.ir/1393/07/19/fazayemajazi.blog.ir>

